

BISERICA ȘI ȘCOALA

REDISTĂ BISERICĂȘCĂ-CULTURALĂ

ORGAN OFICIAL AL EPARHIEI ORTODOXE ROMÂNE A ARADULUI

APARE DUMINECA
 REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA
 ARAD, STR. EMINESCU 18

DIRECTOR:
 Icon. Stavr. Dr. GH. CIUHANU

ABONAMENTE:
 Pentru 1 An . . . lei 300
 Pentru 6 luni . . lei 150

Noua Constituție și Biserica

De Pr. Dr. R. Popa, Bonțești.

Din cauza frământărilor politice prea pronunțate, cari luaseră în timpul din urmă înfățișeri prea dăunătoare înaltei interese ale Statului, s'a simțit necesitatea de a se modifica Constituția din 1933, care fusese elaborată într'un spirit prea democratic prea larg.

Asfel, în urma plebiscitului favorabil modificării, din 24 Februarie 1938, noua Constituție a fost ridicată la valoare de drept și promulgată, cu data de 27 Februarie a c., intrând atunci în vigoare pe întinsul întregului Stat Român.

Constituția fiind izvorul principal al organizației Statului Român, din care emană toate puterile în Stat, precum și drepturile și datoriile cetățenești, noua Constituție se ocupă, în mod amănunțit, de reglementarea acestor postulate.

Vom spune câteva cuvinte informative despre noua Constituție.

Noua Constituție, are, întâi de toate, ca obiectiv întronarea ordinii și autorității în Stat, iar pe de altă parte temperarea pasiunilor politice, prea agitate de până aci.

Deasemenea, Constituția în vigoare se ocupă de Biserica ortodoxă română în special și de ce elalte culte în general sau tangențial. Biserica ortodoxă își păstrează, și în viitor, caracterul de Biserică dominantă a Statului român, întru cât ea reprezintă religia marelui majorității a Românilor și credința identificată cu toată viața de până aci a neamului românesc.

Principiile Constituționale, cari privesc Biserica, le putem grupa, pentru o mai bună orientare, în patru categorii :

In prima categorie intră drepturile și situația Bisericii ortodoxe române, precum și raportul juridic dintre ea și celelalte culte. Iată textul Constituțional în cauză.

„Libertatea conștiinței este absolută. „Statul garantează tuturor cultelor o deopotrivă libertate și protecțiune, întrucât exercițiul lor nu aduce atingere ordinii publice, bunelor moravuri și Siguranței Statului.

„Art. 19. Biserica ortodoxă creștină și cea greco-catolică sunt biserici românești. Religia creștină ortodoxă fiind religia marelui majorității a Românilor, Biserica ortodoxă este Biserica dominantă în Statul Român, iar cea greco-catolică, are întâietatea față de celelalte Culte.

„Biserica ortodoxă română este și române neafârnată de orice chiriarhie străină, păstrându-și însă

unitatea, în privința dogmelor cu Biserica ecumenică a Răsăritului.

„Chestiunile spirituale și canonice ale Bisericii ortodoxe române țin de o singură autoritate sinodală centrală.

„Raporturile dintre diferitele culte și Stat sunt de domeniul legilor speciale“.

In a doua categorie, intră principiile constituționale cu privire la datoriile cetățenești pentru promovarea vieții religioase morale.

Asfel : „Actele stării civile sunt de atribuția legii civile.

„Art. 23. Intocmirea acestor acte va trebui să preceadă totdeauna binecuvântarea religioasă, care este obligatorie pentru toți membrii cultelor“.

In a treia categorie vin principiile Constituționale, care se ocupă cu despoliticianizarea activității slujitorilor Sfintelor Altare și alungarea politiceii din Biserică.

Textul Constituțional glăsuște astfel :

„Art. 8. Este oprit preoților de orice rit și credință religioase, a pune autoritatea lor spirituală în slujba propagandei politice, atât în locașurile destinate cultului și funcțiilor oficiale, cât și afară de ele.

„Propaganda politică în lăcașurile destinate cultului, ori cu prilejul manifestațiilor religioase, nu este îngăduit nimănui.

„Orice asociațiune politică, pe temeuri ori pre-texte religioase, este oprită.

„In afară de persoanele, de condițiunile și de formele prevăzute în legi, nimeni nu poate lua ori presta jurăminte de credință“.

In fine în a patra categorie se pot trata drepturile și datoriile cetățenilor ca membri ai Statului și în acelaș timp, ca membri ai Bisericii.

Prin urmare :

Art. 5 „Toți cetățenii români, fără deosebire de origine etnică și credință religioasă, sunt egali înaintea legii, datorându-i respect și supunere.

Nimeni nu se poate socoti deslegat de îndatoririle sale civile ori militare, publice ori particulare, pe temeiul credinței sale religioase, sau de orice altfel“.

Urmează apoi, ca un număr important de legi și regulamente să amplifice și să desvolte aceste principii Constituționale, pentru a-le pune în aplicare.

Aruncând o scurtă privire asupra stărilor din trecut, cari au provocat creșterea și votarea noii Constituții, și fiind seama totodată și de principiile Constituționale de acum, suntem în drept să nădăjduim înfăi de toate o îndreptarea vieții publice și că și viața religioasă-morală va primi un nou sprijin și posibilități de dezvoltare, spre fericirea țării și preamărirea lui Dumnezeu.

Cuibări neo-papistăști la Pecica

În numărul nostru trecut am semnalat cazul unor treceri la unieți, din Almaș, cu concursul unui intelectual uniet așezat la Buteni. Iar astăzi vom semnală alt caz, pe cel dela Pecica.

Acesta ni era cunoscut și de mai înainte vreme, prea notoric fiind el, prin îndrăznelile unui răspopit ortodox, care intrase în clerul Mitropoliei noastre prin „ușa de din dos” cum s'ar spune, și care, în loc de a da semne de pocăință, s'a pus pe învrăjpire, cu concursul episcopiei uniete dela Lugoj, după ce-l refuzase cu dispreț, episcopia sârbească din Timișoara, căreia încă se îmbiase de simbrias, spre a strica Bisericii în care a fost botezat.

Cazul dela Pecica e clasic, și tipic în aceeași vreme, pentru a ilustra propaganda unietă a Lugojului, care a fost, pururea și până azi, un îndrăzneț factor de desbinare românească, fără să fi adăugat, vr'un dram măcar, la patrimoniul religios-moral al poporului pe care l'a ademenit în mrețele sale, cu „grăunțele” și cu banii ungurești de odinioară și cu al fondului religios catolicizant unguresc.

Acum, cu concursul împrejurărilor din anii din urmă, că adică s'a ivit de orizontul nădejdlor lugojene răspopitul fost dascăl confesional ort. Petru Rusu, ținut pe vremuri cu ajutorul eparhiei în Școala normală, și că s'a putut concentra la Pecica, un mănunchu de intelectuali unieți, cari au acaparat funcțiile publice locale — s'a crezut, că e sosită vremea să se înceapă desbinarea și în puternica înfiripare românească Pecica.

După un certificat comunal de acolo, din 29 Sept. a. tr., acolo avem „6644 suflete de Români ortodocși, față de cari unieții sunt aproximativ 12 suflete, și acelea venite aici (spune certificatul) din alte localități, parte prin legăturile de căsătorie, parte prin afaceri de comerț, deci sunt locuitori flotanți”.

Iată, cine sunt acești unieți și rosturile ce le dețin, între atâția ortodocși, ca într'o colonie: 1. Eugen Imbuzean primpretorul plasei Pecica, venit acolo în 1932; 2. Dr. Valeriu Rachieriu, ajutător de judecător la judecătoria de ocol-Rovine (adecă Pecica maghiară), venit în 1933; 3. Augusta Toma directoarea școlii de economie casnică (mai înainte fusese școală agronomică, de băeți, strămutată în școală de fete, după interese uniete) din Rovine, venită în 1932; 4. Ioan Urâte, percepător în Rovine, venit în 1927; 5. Dr. Emil Zinveliu, medic de circumscripție în Rovine, venit în 1927; 6. Vasilie Bianu, farmacist, care și-a dat farmacia în arândă jidanului Weimann; 7. Volumnia Magyar (uf, ce nume neaoș românesc!), impiegată la judecătoria de ocol Rovine; transferată în Siria; înlocuită apoi, în 1936, cu gr. catolicul Gheorghe Petescu; 8. Aurel Popa, oficiant la percepția Rovine, venit în 1933; 9. Octavian Mezei, conductor silvic al ocolului de acolo, venit în 1929; 10. Ghe-

orghe Borza, picher la gara Pecica, numit în 1937; 11. Paraschiva Porumbaru, profesoară la școala de economie casnică, venită în Rovine la 1936; 12. Ana Târziu, profesoară la școala de economie casnică în Rovine, venită la începutul anului școlar curent.

Pecica ortodoxă, din care a pornit, la 1735, revoluția lui Pero Segh dină impotriva apăsării politice și religioase catolice, a ajuns administrată azi, ca o colonie — repetăm din adins vorba! — de o mână de oameni pripășiți acolo cu gânduri necurate de a desbina și Pecica, unde până aci propaganda catolică-ungurească de fel n'a putut înregistra succese. Da, o mână de oameni, pe cari l'a mobilizat înspre acele servicii publice românești, maffia catolică-maghiară, care a știut să se strecoare, cu uneltele sale, totdeauna, *printre prostia și tembelismul politicianismului românesc!*

Până când aceasta orbie? Până când, și *mai ales la 6 km. dela frontiera ungurească!*

Dacă răspopitul Petru Rusu se laudă că l'a putat episcopul de acum al Lugojului, fie-le de bine.

Dacă, în slujba aceleiași desbinări, a umblat pela Pecica, mai înainte vreme, și canonicul Brânzeu dela Lugoj, îl privește; iar noi vom căuta prilejul să-l dovedim pe acest agent îndrăzneț până să opereze cu falsificări în slujba sporirei sectei sale papistășite, prin minciună conștientă și voită.

Iar dacă d. avocat Ursuț, din Pecica, uniet, venit și el de sub podgoria Aradului, crede că — cu soția sa ungueroaică veritabilă și cu ajutorul avocatului ungar Silber Ignáz, de care se servește la anumite treceri confesionale — poate să facă vr'un serviciu(?) cauzei românești (!) prin provocarea de treceri ale unor români slabi, amăgiți, la secta papistașilor, se înșală și înșală pe alții, cu bună știință.

În fața unei asemenea situații, evident, suntem dator să facem aceste demascări, cerând tuturor celor ce se cuvine *o altă grije pentru menajarea intereselor de frontieră!*

O ațătare confesională, în detrimentul religiei de Stat, mai ales la frontieră, egalează — atât ca *inițiativă*, cât și ca *tolerarea* ei — cu o *dublă crimă*, ce e menită să aducă foșos numai dușmanilor de peste frontieră.

Ne place să credem, că nici din pecicani n'a perit conștiința, nici cea românească și nici cea ortodoxă, *spre a nu se ști și el apăra de criminalii puși în slujba străină*, printre dâșii!

„Celce este, Celce era și Celce vine”

— Meditație *) —

de Pr. Gh. Perva

(Apoc. 1, 4)

Mulți domni și stăpânitori vor fi intrat în Ierusalim; dar nici unul, ca Iisus din Nazaretul Galileii.

Toți ceilalți înainte de El și după El; vor fi intrat cu gânduri de răzbuinare, cu dor de cucerire lumească. Unii, au intrat și au ieșit din el, nelăsând peatră peste peatră. Domnul Hristos, n'a răsturnat decât „pietrile” de pe inimi. N'a vărsat sângele aproapelui. Lacrămi da, a vărsat (Luca 19⁴¹). Tot răsboiul

*) O publicăm acum; ca să poată fi utilizată la Florii, în predică, unde se va potrivi.

Lui, de împresurător al cetății, și toată răsbunarea pământescă l-au fost aceea, că a răsturnat, doar, câteva mese de târgoveți și a plesnit cu biciul pe vreo câțiva zarafi.

E singurul dintre toți regii, care n'a venit să întemeieze împărăție pământescă și care, totuși, a izbutit să întemeieze una, pe care nici porțile iadului nu o vor birui. De regii pământului, ne aducem aminte cu ajutorul cronicilor. Regele Acesta, însă, ieșit din Nazaret, ar rămânea viu și veșnic în ființa omenirii, chiar dacă s'ar arde toate cronicile despre El și faptele Lui.

Unde stă, oare, taina acestei învingeri? A biruinții din ziua întrării Lui în Ierusalim și a celorlalte izbânzi ale Lui, de atunci și până în ziua de azi? Stă în aceea, că singur Domnul Hristos, dintre toți binevoitorii pământului, a venit „drept și biruitor”: „*Iată împăratul tău vine la tine, drept și biruitor*” (Zah. 9⁹).

Ierusalimul, e lumea în care a pogorât Fiul dela dreapta Tatălui. Tot ce spunem și talmăcim despre intrarea Lui în Ierusalim, putem aplica și spune despre intrarea Lui în lume: „*întrând în templu, a început să dea afară...*” (Luca 19, 45). „*Vedeți că n'aveți nici un spor. Iată lumea cum s'a adunat după El*” (Ioan 12,19).

A intrat în templu. Nu l-a putut opri nimeni. Deși dintre cele două rânduri de popor, printre cari își făcea cale cu asinul, numai un rând striga: osana! Celalalt șir, spumeaga de mânie, insinua și persifla, zicând: „*Cearță-ți ucenicii, maiestre!*” — Las' mai zică și alții! — cu vorbele noastre.

Fără spor, însă. Nu poți împiedeca răsărirea soarelui ori venirea primăverii. Și „*pietritele*” seci, (Luca 19,40), neființa, negația însăși (Marcu 1,24) trebuia să-l recunoască. Dacă nu strigă omenimea, iubirea: „*osana*”, apoi, strigă demonii și ura.

Vine! Intră! Dospește! Nimic n'are omenimea ce să nu fie împânzit de învățatura Lui. Sunt multe nelegiuiri în lumea aceasta încă; mulți nici nu-și aruncă „*veșmintele*” de om vechiu înaintea lui Iisus, ca să le calce. Dar orice s'ar zice, în mulți târgoveți a lovit; multe „*zaraferii*” a devastat de atunci. Multe „*a dat din templu afară*” și a călcat în picioare!

Ori vrea omenimea, ori nu vrea, îl are pretutindeni: în închinare ca și în hulă. În acceptare ca și în îndoială. I se închină, ori l se împotrivesc. *Dovadă, că „este”* (Apoc. 1, 4); *dovadă, că a venit!*

Și va veni! Dospit și țesut în toate minunățiile acestui veac. În mod deplin. „*Acum vedem ca prin oglindă, în ghicitoră; atunci, însă, față către față; acum cunosc în parte, dar atunci voiu cunoaște pe deplin... cunoștința noastră e frântură... când însă va veni ce este desăvârșit: ce este frântură va conțeni*” (I. Cor. 13, 9-12)

Așa, că nu va dăinui în veac jumătatea noastră de știință mântuitoare, Creștinismul nostru cu două înțelesuri și cu doi „stăpâni”.

„*Orice ochiu îl va vedea*” (Apoc. 1,7).

Ne îndeamnă să credem în acest fapt, chiar și stăruința procesului de inverzire și înflorire al oricărei vegetații — proces, pe care, numai Dumnezeu l-ar putea împiedeca să nu înfăptuiască în preajma Floriilor.

„*Vino, Doamne!*” (Apoc. 22, 20).

Moralitatea noii Constituții

De Pr. P. Deheleanu.

Au fost unii, cari nu și-au dat învoirea pentru noua Constituție, pe motivul, că în ea se prevede, în anumite cazuri, pedeapsa cu moartea, ceea ce ar fi contrar Bisericii, respectiv Moralei creștine ortodoxe și civilizației veacului al XX-lea, când, pretutindeni aiurea, pe unde mai există pedeapsa cu moartea, se caută a o înlătura.

Nu intrăm în amănunte. Rămânem la ceea ce ne privește în prima linie: conflictul aparent, sau presupus, dintre noua Constituție și Morala creștină.

Este, oare, Biserica noastră — pe baza Moralei Mântuitorului — potrivnică pedepsei cu moartea? Și în consecință: Este noua Constituție în conflict cu preceptele Moralei creștine?

Răspundem: *nu*, bazați în prima linie pe faptul, că proiectul noii Constituții, înainte de a fi fost supus învoirii obștii cetățenilor alegători români, a fost alcătuit și debătut sub ochii I. P. S. S. Patriarhului nostru, fapt care poate garanta suficient moralitatea acelei Constituții.

Dar mai e ceva. Biserica recunoaște Statul și autoritățile lui și recomandă supunere indiscutabilă față de ele, pentru că *sunt rânduite dela Dumnezeu*. Într'un singur caz nu: când *trebuie să ascultăm de Dumnezeu mai mult decât de oameni*; sau, când legile omenești, în aplicarea lor, sunt în contradicție cu cele dumnezeiești. În acest caz, supunerea este condiționată. Incolo însă, autoritatea *nu înzadar poartă sabia*, ci o poartă ca să se folosească de ea în exercitarea puterii sale față de infracțiuni și contra-veniențe la legile Statului. Sabia e o armă, de care cel căruia i s'a încredințat trebuie să se folosească la nevoie și poate, în anumite cazuri concrete, să dispună chiar asupra vieții cuiva, apărând, în felul acesta autoritatea sa, legile Statului, buna ordine și peste tot, interese obștești, cari trec dincolo de interesul unui sau altui individ sau clasă.

S'ar putea zice: Totuși, trebuie să ascultăm de Dumnezeu mai mult decât de oameni; Dumnezeu oprește suprimarea vieții omului, căci și celui păcătos, Morala creștină cere să i se dea timp de îndreptare; ori, noua Constituție, în anumite cazuri prevede pedeapsa cu moartea. Prin urmare, iată că legea aceasta fundamentală, mama tuturor celorlalte legi ale Statului, ne pune, în anumite cazuri, în situația să dăm prioritate legii dumnezeiești și să ne opunem Stăpânirii, ori cât ar veni ea (Stăpânirea) dela Dumnezeu. În concluzie, e mai bine din capul locului, să nu votăm Constituția cea nouă.

Totuși, nu-i așa, pentru că la baza acestei aserțiuni zace același prejudiciu, aceeași eroare preconcepută. Noi știm din Morala creștină, în legătură: fie cu datorințele noastre față de aproapele, fie cu poruncile V și VI din Decalog — unde se încadrează problema autorităților Statului și cea a uciderii, din punct de vedere al Moralei creștine — că uciderea e peste tot oprită, dar că în unele cazuri, chiar dacă e un rău, ea nu e pedepsită nici de legile omenești, nici de cele dumnezeiești. Astfel: în caz de legitimă apărare (în limita extremă), fie individuală, fie colectivă, într'un război drept, adică de defenzivă, uciderea nu mai devine un păcat așa de grozav și în loc să fie oprită, e chiar recomandată. (Aici ar fi să intrăm

în amănunte și să vorbim mult, dar deocamdată nu e locul). Și mai e permisă uciderea acolo, unde legile Statului, din motive superioare de înaltă moralitate o cer, pentru ca, prin acest rău al pedepsei cu moartea, singurul eficace, să se înlăture rele multiple și grozav de mari, ca: jafuri, crime, anarhii, încălcări dezastruoase și arbitrare ale unor drepturi firești ale altora, etc. Acestea, însă, trebuiesc constatate cu multe dovezi; apoi faptele să fie într'adevăr grave; iar aplicarea pedepsei cu moartea să fie dată prin sentință judecătorească și executată de organele competente, pe baza unei legi penale. Până aici, un perfect acord cu noua Constituție a României.

E clar. În unele cazuri, pedeapsa cu moartea e admisă de Morala creștină.

Se va spune: Prin aceasta, Creștinismul introduce iarăși legea Talionului, în locul legii *Iubirii*, căci se pedepsește omorul cu omor, etc. deși Creștinismul, mai bine zis: Biserica creștină și la fel, Statul bazat pe principiile ei, dispun și de alte mijloace de îndreptare, mai potrivite și peste tot, morale. În câtuși de dar în alt sens. Morala creștină găsește — totuși — și iubirei o limită: Aceluia, care, din iubirea ta extremă își face o armă cu care vrea cu multă persistență să îți o răsplătească în rău și cu răzbunare, chiar până la ucidere, ai nu numai dreptul, ci și datoria să i te opui, să te aperi și să nu l mai ierți. Să-ți aperi viața, chiar cu prețul vieții lui. Pentru că, înfăi de toate e preferabil să piară cel mai rău și dăunător societății; și în al doilea rând, dacă *trebuie să-l iubești și pe el, ca pe tine însuși*, înseamnă totuși, că pe tine trebuie să te iubești în prima linie, iar abia apoi pe el, dar nu mai mult decât pe tine însuși, când e vorba de a alege viața între tine — credincios, pactic și devotat Societății, Bisericii și Statului — și între el, dăunător fie și societății, atât moral, cât și material.

Pedeapsa cu moartea, chiar dacă ar fi privită de o mie de ori în sine ca rea, este prevăzută în scopul combaterii și stărpirii unor rele mult mai mari și mai generale. Și atunci, pedeapsa cu moartea devine astfel o cheazăie a moralității, mai mult decât a imoralității. Mai bine 10—15 hoituri de tâlhari, spânzurate la răscruți, decât sute de copii nevinovați, rămași pe drum de părinții lor jefuiți și asasinați, — sau decât sute de milioane delapidate din truda ta și a mea, — și decât o ușă vecinic deschisă spre rele, spre nesiguranța vieții și a avutului, în general spre politica bunului plac și a lipsei de răspundere.

Iată cum, numai prin necunoașterea suficientă a Moralei creștine, poate cineva să susțină, că ar fi imorală pedeapsa cu moartea. Iar despre necesitatea ei la noi s'ar putea scrie volume întregi.

Cele de mai sus le spunem pentru cei cari cred — dacă cred sincer așa — că pedeapsa cu moartea, prevăzută în noua Constituție, e o imoralitate. Și adăugăm: Pedeapsa cu moartea, chiar neaplicată, e bună, ca sperietoare.

Recruții noștri și muzica la Armată

Aflăm, că mai mulți preoți, din eparhie au avut buna inspirație de a interveni la autoritățile militare locale, pentru ca credincioși de ai lor, recruții, aflători în școala de muzici-fanfane, să fie repartizați la Regimentele de infanterie.

Aflăm și aceea, că autoritățile militare apreciază și strădania aceea; însă, în prezent lucrările de repartiziție sunt terminate, recruții repartizați nu se mai pot schimba.

Urmează, deci, pentru viitor, ca să rămână la suprafață aceeași interesare; iar Cucernicii preoți să se intereseze de recruții la *Comisia de recrutare*, cerând repartiziția respectivului la *Infanterie*. Acolo e uor de făcut ori ce împărșeală, și numai Infanteria are muzică.

După recrutarea la diferite arme *speciale*, nu se mai admit schimburi.

La Regimentele de Infanterie sunt muzici și, într'adevăr, recruții își însușesc mult din elementele muziciei, câtă vreme sunt sub arme și se ăntorc acasă mai folositori și muziciei, chiar și celei bisericesti.

Problema denatalității

De P. Filimon, student teolog.

Această problemă se impune a fi studiată în mod temeinic, spre a se evita o situație tristă, în care se văd unele țări din apus. Tot mai mult se resimte și la noi influența teoriilor lansate de Malthus¹⁾ și adepții lui, sau ai aceluia cari apără teoria „contractului liber”.

Franța a început să lupte în contra acestui flagel, încă înainte de războiu, acordând o mulțime de favoruri familiilor numeroase, reduceri pe căile ferate, reduceri de impozit, taxe școlare, etc. În zilele trecute, Ministerul poștelor a lansat un timbru nou „Salvați rasa”. E are de scop sprijinirea acțiunii de redresare a familiei Societatea „Alianța Națională pentru creșterea populației franceze” — cu sediul la Paris — răspândește cărți poștale, pe cari se văd o mulțime de copii mici, în scutece, și cuvintele: „Fără copii azi, fără Franța mâine”.

Mijloacele, cari trebuiesc întrebuințate sunt următoarele:

a) Pregătirea tinerilor înainte de căsătorie spre a-i face să înțeleagă misiunea adevărată a acestei sfinte taine, și nu pofta sexuală. Deci scopul căsătoriei din punct de vedere bisericesc, național, fizic și psihic. În special asupra acestui punct va trebui să se insiste.

b) Pregătirea părinților, explicarea datorțiilor rectorice, față de copii și cum trebuie făcută educația lor.

c) Conferințe și broșuri, cărți ieftine, cari să vină în ajutorul tinerilor și părinților. Aici e favorabilă și colaborarea laicilor. Formarea de societăți, cari să se ocupe exclusiv de această problemă.

d) Gruparea tineretului în societăți cu caracter religios și educativ.

Suntem siguri, că folosind aceste mijloace, problema denatalității va fi rezolvată. Aceste mijloace au fost folosite în Franța, unde conferințele societății „Mariage chrétien” sunt cele mai cercetate.

Se impune redresarea familiei, aceasta este soluțiunea.

Bibliografia franceză va fi de folos Prea Cucernicilor Părinți. Indicăm cele mai bune cărți și reviste de specialitate.

Revistele: 1) Le Prêtre et la Famille (numai pen-

¹⁾ Chiar Malthous s'a dovedit un inamic al teoriei sale, fiind părinte la mai mulți copii.

tru preoți); 2) Pour les Parents et les Éducateurs; 3) Pour les Jeunes Gens; 4) Pour les Jeunes Filles (abonament pentru toate patru reviste în România, 36 frs) editate de societatea „Mariage et Famille” (Paris XIV-e 86 Rue de Sergovie).

Cărți: La Paroisse et la Famille (mai mulți autori); La doctrine du Mariage Chrétiens, ambele în editura „Mariage et Famille”. La Monde moderne et la Mariage chrétien, de Benoît Lavand, Paris, Strasbourg. Cea mai recentă (1938) est L'amour humair, de François Carmot, editura Spese, Paris.

Dr. Vasile P. Nicolau: „Școală și Caracter”

Dare de seamă de prof. T. Nădăban.

Ed. Cult. Românească. București. Prețul Lei 120. Iată o carte, care se impune prin însuși titlul ei și care interesează deopotrivă Școala și Biserica. Pentru că și una și alta sunt chemate, ca, mână'n mână să conlucreze la formarea unei conștiințe morale în sufletele tinerelor generații. Intr'adevăr în Școala românească, atât cea primară cât și cea secundară, se urmărește mai mult predarea de cunoștințe intelectuale, uitându-se că în viață, mai este nevoie afară de aceste și de altceva, care să-l facă pe elev un bun cetățean al țării, cu respect și cu dragoste față de țară și de avutul ei. Acel ceva îl constituie, caracterul. În cartea sa, Dl Dr. Nicolau dă câteva metode pedagogice, cari ar putea ajuta educatorilor la formarea de caractere.

Lucrarea e împărțită în două părți cărora le premerge o introducere, cu câteva reguli generale și precizarea noțiunii de Pedagogie.

Partea I. are VI capitole. Dintre acestea, primul și al doilea se ocupă de Educația morală, în diferite epoce ale copilăriei.

Partea II-a cuprinde un capitol special, despre educația religioasă în școala primară.

Se face o critică, bine întemeiată, a metodelor de predarea învățământului moral-religios, care a adus după sine scăderea sentimentului religios și îndepărtarea tineretului de Biserică. Este adevărat — constată Dl Dr. Nicolau — că aici au o bună parte și părinții și în special mamele, cari mai bucurosi se ocupă cu munca de birou, sau avocatura, sau chiar și cu politica, decât cu educația copiilor lor. În lipsa părinților, copiii sunt educați de doice și de servitori cari nu au nici un pic de dragoste față de ei.

Dar nu este mai puțin adevărat, că răul provine și din lipsa de metode și cunoștințe pedagogice, constatată la ceice sunt chemați să facă educația morală. Acolo unde acest rău nu există, se văd rezultate frumoase și nu se poate vorbi de o criză a învățământului religios.

În școala noastră „se nesocotesc realitățile religioase, se nesocotește spiritul religiei ortodoxe adică trăirea educației”. Cu alte cuvinte: partea practică se trece cu vederea, în folosul unui mic bagaj de cunoștințe, cu caracter intelectualist. Astăzi, mai ales la școlile primare, se văd foarte rar învățători, ducându-și copii la Biserică, în zilele de Duminică și sărbători.

Deci o strânsă colaborare între Biserică și Școală,

o bună înțelegere între Preot și Învățător și o metodă potrivită, ar putea duce la bun sfârșit — după Dl Dr. V. Nicolau — opera pentru formarea caracterelor în școlile noastre.

Doi englezi vizitează partea de Vest a țării

În zilele de 28—31 Martie au vizitat orașul nostru d-nii Howard Green și Martin Pierce, studenți englezi, fiind oaspeții P. S. Sale Episcopului Dr. Andrei Magieru Distinghit oaspeți se află în România din August anul trecut. Au învățat perfect românește, studiind la Academia teologică din Sibiu, unde au trăit viața de internat, luând parte împreună cu studenții români, la cursuri și la serviciile religioase și cântând nu numai în cor ci și singuri în strană. În decursul șederii în țară au vizitat toate mănăstirile din Oltenia și Muntenia, așa că astăzi cunosc îndeajuns de bine viața religioasă și teologică ortodoxă. Garnița de Vest a țării noastre le era însă necunoscută. P. Sf. Sa Episcopul Andrei a avut fericita idee de a-i invita la Arad, unde sub conducerea d-lui prof. Vintilă Popescu, dela Academia teologică, studenții englezi, au vizitat orașul și o parte din județul nostru. Unul dintre cei doi studenți d. Martin Pierce, este descendentul unei familii de pianști celebri și în această calitate a avut cuvinte măgulitoare la adresa corului școlii normale de învățători, care a executat câteva cântece românești. În scurta ședere la Arad au mai vizitat și școala de viticultură dela Miniș și biserica din Lipova. De asemenea au vizitat și câteva gospodării din Pecica, iar din bunăvoința d-lui comandant de grăniceri, cei doi studenți și însoțitorii au fost duși chiar până la granița dinspre Ungaria.

Dela Arad au plecat la Timișoara pentru a vizita instituțiile locale. Înainte de plecare, studenții englezi ne-au spus că sunt foarte fericii că au putut cunoaște orașe așa frumoase la granița țării, cu atmosferă românească și cu multe instituțiuni de cultură, iar despre țărănul român au spus că l-au făcut cea mai bună impresie, fiind bine înslărit, respectuos și credincios. Odată întorși acasă, au spus cei doi studenți, vom încerca să determinăm pe cât mai mulți studenți englezi să viziteze România și în special granița apuseană, spre a se convinge de adevărata situație, pe care alții au prezentat-o sub altă formă, iar englezii necunoscând realitatea au fost induși în eroare.

Despre ce să predicăm?

17 Aprilie. Duminică VI din post, a Floriilor. Într-una din Duminicile trecute, am făcut amintire despre păcatul mare al tăinuirii păcatelor în sfânta taină a Mărturisirii. E bine — credem — că acum în preajma săptămâni patimilor, când vin la împărtășire cei mai mulți, să se vorbească despre împărtășirea nedemnă.

Intrarea Mântuitorului în Ierusalim, pe care toată lumea creștină o prăznuiește cu mare strălucire, se poate prea bine asemăna cu intrarea Împăratului Hristos în Ierusalimul nostru sufletesc prin sfânta cuminecătură.

Intre cei cari L-au batjocorit pe Iisus și L-au restignit, au fost desigur și de-aceia cari au cunoscut învățăturile Lui frumoase, au văzut minunile Lui bine-făcătoare, dar au fost mai mulți de aceia, cari nu L-au cunoscut prea bine, fiind duși în rătăcire și a-fățaji de farisei și cărturari.

Cuminecându-te nedemn — fără căință adevărată și mărturisire sinceră — tu batjocorești și restignești din nou pe Iisus. Păcatul restignitorilor de odinioară a fost mare. Al tău e și mai mare, pentru că tu azi îl restignești cunoscându-L, fiind preferul tău, mai mult, știind că pentru tine a intrat atunci în Ierusalim, ca în locul tău să se restignească.

Jidovii L-au răstignit pe Iisus ca fiu al Mariei, în trup omenesc, iar celce se se împărtășește cu nevrednicie, îl restignește astăzi în acel trup preamărit, cu care șade de-a dreapta Tatălui și cu care se po-goară pe altarele noastre la fiecare sf. Liturghie, re-inoind în mod tainic jertfa de pe Golgota, adusă pen-tru păcatele noastre.

Acest trup preamărit îl apucă păcătoșii când se cuminecă cu nevrednicie și pe celce nu poate pătimi și muri în mod firesc, îl silesc să pătimească în chip tainic prin păcatul lor.

Cei de odinioară L-au prins pe Hristos într'o grădină, iar ceice se împărtășesc cu nevrednicie, năvălesc asupra Lui, în casa Lui, în biserica întemeiată de Dânsul, smulgându-L de pe tronul altarelor, unde El petrece permanent în mijlocul nostru.

Jidovii L-au restignit pe Hristos pe Cruce — adevărat, lemn de osândă atunci, totuș un lemn curat — iar trupul L-au pus în mormânt nou săpat în piatră. Păcătosul prin cuminecarea nedemnă, îl silește să moară și să se înmormânteze în cel mai urât și necurat loc — o scârbă înaintea lui Dumnezeu — în sufletul păcătos și necurat.

Jidovii L-au prins pe Iisus noaptea, iar păcătosul ce se împărtășește cu nevrednicie, nu se știește a se apropia de El ziua, ba de cele mai multe ori în cele mai luminate zile, închinat anumă spre cinstea și slava lui Dumnezeu.

Dacă Hristos Domnul nu ne arată prin nimic, că-L ustură și arde sărutarea trădătorului ce i se dă în împărtășirea nevrednică, ne arată totuș groză-via acestui păcat în cuvintele apostolului Pavel (I Corint. 11²⁷).

Pătruși deci, până în cele mai dinlăuntru ale noastre de adevărul, că celce se împărtășește cu nevrednicie, judecată își mănâncă și bea șle-și, să ne apropiem în aceste zile înfricoșate ale pătimirii Dom-nului, cu frica lui Dumnezeu, cu credință și cu dra-goste de sfintele potire în cari ni se imbie Hristos Domnul, pentru a intra în Ierusalimul sufletelor noastre.

Cronici

Preoții și — fumatul: formează obiectul dis-
poziției circulare cu No. 3237/938, luată de arhiepiscop
Bucovinei (Foata oficială No. 8/1938), de cuprin-
sul următor: „De repetate ori ni s'a denunțat, că unii
păstori de suflete, fumează'n public, alții la țestrea din
biserica, iar alții imediat după săvârșirea sfintei litur-
ghii, provocând scandală între păstoriții lor, cari, în
ziua când se pricestuesc, se abțin cu totul de fumat.
Avertizăm — continuă ordinul — cu toată hotărârea,

pe cel vizați, să evite aceste deprinderi scandaliza-
toare, căci altfel vom fi siliți să aplicăm sancțiunile
cele mai severe“.

Ce să zicem — despre stări dela noi — când,
unii ori alții fumează și'nainte de a slugi, ei înșiși, sf.
liturghie?

Urit nărav și grea uitare de sine!

Liceul „Moise Nicoară“ din loc a avut, în
Duminecă a treia din acest stânt post, o sărbare, pe
care o înregistrăm cu plăcere. În aceea Duminecă
adecă, numită „a Crucii“, s'au sfințit, în cadrul festivi-
tății elevilor dela aceeași școală, constituiți în cercul
religios „Sf. Gheorghe“, un număr de patrusprezece
cruți, frumoase, din lemn. Cu acest prilej, profesorul
de religie pr. Sabin Ștefea, printr'o scurtă cuvântare,
a arătat însemnătatea sfintei Crucii, și rostul ei în
școală. Directorul liceului, d. Ascaniu Crișan, dease-
menea fiind de față, a spus cuvinte cuprinzătoare des-
pre sf. Cruce. După aceasta, crucile au fost duse și
așezate în salele de învățământ și'n sala profesorală,
rămânând că în curând să se achiziționeze și câte-o
candelă la fiecare cruce.

Nu e la mijloc numai glasul înviorător al vremu-
rilor noi, ci și glasul înaintașilor: al celui luptător
pentru neam și ortodoxie, care a fost Moise Nicoară.
Dar și glasul atâtor dreptcredincioși Români, astrucoși
în cimitirul peste care s'a zidit liceul în chestiune, în
a cărui curte de acum se află și locul vechei cate-
drale românești!

Vaticanul, era de prevăzut, nu a de acord cu
arhiepiscopii săi din Austria, — între cari cel dela
Viena e și cardinal — cu privire la atitudinea aces-
tora în fața „Anschluss-“ului Austriei la Germania.
Vaticanul, cu atâta inocență presupusă, le reproșază
celor doi ierarhi, că îndemnarea de a vota la ple-
biscitul pentru contopirei Austriei în marele Reich
german, ar însemna — „politică“. Căci, dragă Doamne,
aceasta aderență a păstorilor sufletești la puterea
pământească este lipsită de „demnitate și fidelitate“.
De aceea Roma papală îi desavuează oficial pe ie-
rarhii austrieci.

Parcă papalitatea, ea însași, n'ar fi și n'ar face
„politică“! Dar alta-i pricina: S'a dus pe copcă Au-
stria, cu împărății ei, executorii politice papale în
Orient. Hinc illae lacrimae și reproșul adresat celor
doi ierarhi austrieci, înfelegători de rosturi naționale.
Tot așa, cum Roma papală, nici până astăzi nu s'a
împăcat în sine sa, că marele războiu mondial îi
măturase și pe celalalt polițai ai politice papale —
Ungaria milenară.

Suntem curioși de dezvoltarea lucrurilor, care,
firește, nu va fi stângenită de intervenția Vaticanului.
Căci, asemenea „morji“, cu adevărat nu — învie!
Nici măcar la Judecata de apoi!

„Căsătorii sterpe și evitarea căsătoriei“ este titlu
unui bine intenționat și categoric articol prim, pe care-l
publică cotidianul „Știrea“ (7. IV.) din loc. E o icoană
adevărată a unor categorii de păcate, personale și
sociale, cari ne distrămă viața românească, aici ca
și'n alte părți. Pe drept cuvânt e muștrat marele pă-
cat al căsătoriilor sterpe, ca și al căsătoriilor cu
străine din bătaia tuturor vânturilor, sau cu fete de
român, cari intră în mrejele măimujăriei aceștea,
de a fi „moderne“ prin stârpiciune și prin ruj. Nu mai
puțin este dosădită viața de burlac, care d'atâteaori

sfârșește prin capitulări în fața unor străine, sub raport etnic, și de nivel social prea scăzut, alteleori.

Inregistrăm, sumar, acele adevăruri, pe cari, dacă noi le-am fi spus, ni s'ar fi putut face obiecțiuni de „moralizatori“. Așa însă, suntem datori să relevăm bună inspirației a „Știrii“, de a demasca acest rău social-românesc. Ne alăturăm.

O cruce cu tâlc a fost găsită, în inima unui fag ce a fost tăiat de un credincios din comuna Lazuri (protopopiatul Gurahonțului), în săptămâna spre „Duminica Crucii“. Știrea o dăm reproducând scrisoarea din 27 Martie a d-lui învățător-director de a colo, Oct. Turuc, către oficiul protopopesc. Iată-o.

„In săptămâna care precedă Duminica Sfintei Crucii, din postul mare, nu știm precis ziua, un locuitor al comunei noastre, tăind în pădurea satului un lemn de fag pentru foc, l-a dus acasă. Despicându-l în două, la mijlocul lemnului, în inimă, a găsit semnul Sf. cruci, pe care V-am trimis-o să o vedeți.

„Este minunat faptul, că pe bucata de lemn desprins de către acest semn a rămas acelaș semn, al Crucii, lemn pe care l-am cerut omului dacă îl mai păstrează, ca să o vedeți și pe aceea, iar deasupra acestui semn a fost altă cruce, suprapusă, la fel, după cum ni-a declarat omul.

Este minunat faptul și prin aceea, că semnul s'a găsit în inima lemnului, cum bine se vede, și nu la suprafață sau sub scoarță.

„Unii afirmă, că s'a făcut de cineva și a crescut lemnul peste el; alții spun și este și părerea noastră și a părintelui preot din comună, că ar fi o adevărată arătare divină către locuitorii acestui sat, cari nu au biserică, de și ar putea să și-o facă, din pădure, având destulă, și având și biserică drept acolo.

„Ori cum ar fi, noi împreună cu părintele preot, Vi-o trimitem Dvoastră spre cercetare“.

Preoții din protopopiatul Aradului, constituiți în despărțământ al Asociației „Andrei Șaguna“, s'au întrunit, luna și marția trecută, în Arad, pentru a-și face cele prevăzute în Statutul Asociației. Luni adică, după slujba pavecernișei, a urmat slujba sfintei mărturisiri și mărturisirea păcatelor, din partea membrilor Asociației, între cari și consilieri ai Consiliului eparhial. P. C. Sa pr. Fl. Codreanu, de altfel și președinte de secție, a finit cu acest prilej, după pavecernișă, în limbaj și cu cuprins potrivit ascultătorilor, o alocuție despre Sf. Taină a Mărturisirii. A doua zi, Marți, cei spovediți au asistat la liturgia înainte sfințită, slugită în sobor, și după ascultarea cuvântului de ocazie al C. Sale pr. C. Turicu, s'au împărțășit și au trecut la ședința despărțământului.

Ședința a fost bine cercetată de membri și a fost deschisă de C. Sa pr. I. Ardelean, din Micălaca, președinte de despărțământ.

S'a luat act de rapoartele biroului, ca și de activitatea despărțământului.

Pelângă acestea, s'a discutat și chestia unor neajunsuri de ordin material ale Clerului: salarizare, pensionare, ca și chestia închegării rândurilor întregului Cler românesc, într'o singură Asociație.

A rămas să se studieze problema, prin comisiile anume, cari să-și trimită desideratele și motivările, după natura lucrurilor, la organele Asociației și la cele bisericesti, pentru intervențiile necesare.

S'au dat, totodată, lămuriri liniștitoare în aceste chestii și din partea ceea, că președintele Asociației

Șaguna, dela Arad, și casierul ei dela Sibiu, P. C. Virgil Nistor, sunt instituți într'o comisie ministerială în cauza salarizării Preoțimii și că s'au luat, dela mitropolie demersuri pentru culegerea de informații dela eparhii pentru acești delegați, pentru vremea când vor fi convocați la București. În acorj cu aceasta se simte necesitatea, ca și comisia despărțământului Arad să-și dea de urgență contribuția informativă.

Apoi a urmat restaurarea, rămânând aleși, prin vot aclamativ, aceiași conducători de despărțământ.

Bibliografii

Dr. Vasile Nicolau, asistent universitar: Școală și Caracter. Editura Cultura Românească. București. Prețul Lei 120.

R marcăm această admirabilă carte, de care se ocupă, în coloanele noastre de astăzi, unul din colaboratorii noștri, printr'o dare de seamă asupra concepției și mersului de idei, ale autorului. Cum este, ea face cinste autorului și un extrem de important serviciu de actualitate pentru Educația românească. Semnalăm și la această rubrică opera de valoare a d-lui Dr. V. P. Nicolau, dorind ca ea să afle intrare în cât mai multe din bibliotecile noastre parohiale și protopopești și prin casele preoților noștri, catiheți de profesie, de lungă vreme.

Raft cu cărți din alte părți

Cuviosul călugăr *Nicodim Mandiță*, ieromonah așezat administrator în parohia Leurda (Gârboul Someș), a scos o serie de broșuri lămuritoare cu privire la diferențele de doctrină și de atitudini ale catolicilor — papistași și unieți — față de Ortodoxie. Broșurile, douăsprezece la număr, cari au apărut în 1931 și 1932, revăzute de preotul Toma *Gherasimescu*, licențiat în Teologie și harnic propovăduitor, ținem să le semnalăm aci. Nu numai din interes, bibliografic, ci și pentru că ele sunt reușite și foarte potrivite pentru a face împotrivi sectei papale, care începe să se miște, tot mai stăruitoare, în eparhia noastră, pervertind și profitând de ori ce fel de nemulțumiri ivite printre credincioși. Iată, broșurile, publicate sub titlul general de „*Biblioteca Ortodoxiei*“:

- No. 1. Vârtejul rătăcirilor.
- ” 2. Eresiile papistașesti,
- ” 3. Cine este papa dela Roma?
- ” 4. Cum sucesc papistașii înțelesul Sfintei Scripturi?
- ” 5. Cine e păstorul Bisericii întregi?
- ” 6. Sf. Duh păstorește Biserica prin Sinoade de Apostoli și Episcopi,
- ” 7. Este papa urmașul Sfântului Petru?
- ” 8. Intrați în corabia singurei Biserici adevărate ortodoxe,
- ” 9. Roma să fie oare maica tuturor Bisericilor?
- ” 10. Ce au pășimit Sf. Ioan dela Suceava și alți Sfinți, din partea papistașilor?
- ” 11. Beția de sânge, din trecut, a papistașilor,
- ” 12. Cum au venit papistașii în țările române?

Format de carte mijlocie. În total 304 pagini. Numerele se pot cumpăra și separat, No. 1 e de 8 Lei; No. 4 de 10 Lei; restul, fiecare număr, cu câte 6 Lei. Se pot procura dela Librăria noastră Diecezană.

Le recomandăm călduros, pentru scrisul lor, care poate fi înțeles ușor și de popor.

Informațiuni

La Șangu, parohie nouă din protopopiatul Vinga, s'a făcut, în Dumineca din 3 I. c., instalarea noului preot, cu titlu de administrator parohial, Teodor *Bodârlău*. Instalarea a făcut-o P. C. protopop Alex. Bocșianu, cu slujbă în sobor, la care au asistat, pe lângă credincioșii din loc și alții din Fiscuț, și intelectuali nostri locali: învățător, șef de gară, șef de poștă ș. a. Instalarea s'a făcut într'o atmosferă de sărbătoare, cum se și convenia, acum când credincioșii din Șangu își primesc pe înfăiul lor păstor sullelesc.

Inceput frumos, pe care, să nădăjduim, îl va desăvârși râvna tinărească a noului păstor.

Preotesele văduve din eparhie, aflând despre hotărârea recentului Consiliu eparhial, întrunit în ședință plenară, au ținut să trimită o delegație, pentru a exprima, P. Sf. Sale Părintelui episcop, gratitudinea lor, prin următoarele reprezentante ale lor: Valeria Popa din Târnova, Hortenzia Nonu din Nădab și Ersilia Țiucra din Almaș. Deoarece delegatele n'au putut fi primite în audiență, din motive cumpenitoare ale momentului, înregistrăm actul lor de grațitudine, ca și asigurarea de părintești sentimente ale P. Sf. Sale, totdeauna dornic de a face tot binele ce-i stă în putință.

† **Preotul Pavel Felnecan**, din Sâmbăteni, a trecut la cele eterne, la 30 Martie a. c., în vârstă de 86 ani, iar la 1. Aprilie a fost înmormântat cu cuvenita cinste, cu prohod în sobor de opt preoți, în frunte cu protopopul Aradului. Răposatul păstorise îndelung, la Sâmbăteni; iar de mai mulți ani încoaci trăia în retragere binemeritată.

Odihnească în pace!

Parohia din colonia Moșiori a primit, pentru edificarea unei biserici, ajutoare în bani dela următoarele comune politice: Moșiori 34 000 Lei; Ineu 1000 Lei; Bocșig 600 Lei; Moroda 300 Lei și Iermata 150 Lei. Gestul acesta este frumos. Dăruitorii sunt vrednici de a li-se mulțumi. Dar până să putem avea în Moșiori o biserică în regulă, se cer încă multe alte dăruiri din partea tuturor cari le pot da. Dăruirile de acum au fost scrise în bugetele comunelor politice prin îndemnul, cum auzim, al d. lui Bordoș, pretore dela Ineu, — ceeace încă doream s'ăspunem, fiindcă se cuvne.

Poșta Redacției.

Pr. Gh. L. în P. Predica de Dumineca III din Post nu e tocmai reușită, pentru a fi putut s'o publicăm. De altfel nu publicăm decât pedici de tot reușite. Ea a sosit și târziu. Suntem bucuroși de râvna ce-o vedem. Ea, după încercări stăruitoare, poate duce la bune rezultate de a scrie.

Pr. Tr. P. în R. Acelaș răspuns, acelaș îndemn bun, pentru scrisul din prilejul de 25 Martie.

Nr. 2723/1938.

Comunicat

P. V. Consistor mitropolitan ne înștiințează cu No. 39/938, că a făcut din nou cunoscut Ministerului

Cultelor, că menține întru toate hotărârea sa, în sensul căreia se vor preda școlălor primare de Stat numai registrele școlare de absenții și de clasificării, și că, prin urmare, tot restul arhivelor noastre școlare din trecut rămân în proprietatea Bisericii, care a înființat și susținut școlăle în chestiune.

Deci oficiile parohiale sunt avizate în acest sens, pentru strictă acomodare

Arad, 1 Aprilie 1938

† *Andrei*
Episcop

Dr. Gh. Ciuhandu
consilier ref. eparhial.

A V I Z

către acționarii Băncii Victoria S. A. Arad

Se aduce la cunoștința acționarilor Băncii Victoria S. A. Arad, că se contrag acțiunile vechi reduce la Lei 10, provenite dela băncile fuzionate „Bihoreana“, „Victoria“ și „Timișiana“, cu acțiunile prioritare reduce la Lei 400, și în locul lor se eliberează acțiuni definitive de valoarea nominală de Lei 500 bucată.

În schimbul acțiunilor vechi de valoare nominală a 10 Lei și a acțiunilor prioritare de valoare nominală a 400 Lei, se predau acțiuni noi definitive de valoare nominală a 500 Lei atâtea bucăți de câte ori se cuprinde cifra de 500 în totalul valorii nominală a acțiunilor vechi și prioritare ce posedă un acționar. Adică: contra 50 acțiuni vechi să dă o acțiune nouă sau contra 5 acțiuni prioritare 4 acțiuni nouă, sau combinat contra acțiunilor vechi și prioritare se dau acțiuni noi definitive după aceste norme.

În ce privește fracțiunile ce rezultă eventual din contragerea acțiunilor, adunarea generală extraordinară din 20 Aprilie 1937, a hotărât să se negocieze între acționari, banca făcând numai oficiu de intermediere.

Astfel banca stă la dispoziția acționarilor cari doresc să-și vândă fracțiunile sau cari doresc a le întregi, spre a căpa o acțiune nouă.

Asupra fracțiunilor, dacă rezultă, acționarii vor primi dovezi odată cu eliberarea acțiunilor definitive.

Eliberarea acțiunilor definitive se face de către sediul central al băncii din Arad.

Sucursalele din Oradea și Timișoara și agențiile din Buteni, Chișineu-Criș, Radna, Salonta și Șiria, stau la dispoziția acționarilor cu informațiuni și preiau acțiunile vechi și dovezile asupra acțiunilor foste prioritare spre remitere la Centrala din Arad.

Acțiunile noi definitive se eliberează numai contra predării acțiunilor vechi de 10 Lei, provenite dela „Bihoreana“, „Victoria“ și „Timișiana“, și contra predării certificatelor provizorii sau dovezilor eliberate de „Bihoreana“, „Victoria“ și „Timișiana“ pentru acțiunile prioritare, cari se pot trimite și prin poștă.

Intrucât acționarii cari au subscris acțiunile prioritare la fosta „Timișiana“, n'au primit dovadă pentru subscrierea făcută, urmează să indice numărul carnetului de depunere din care s'a făcut semnarea acțiunilor, sau dacă depunerea a fost răscumpărată, se va comunica acest lucru.

Se observă că spre buna ordine și în interesul însăși a lor, acționarii vor fi identificați, astfel că sunt rugați a îngriji ca să aibă asupra lor acte de identitate.

Banca „VICTORIA“ S. A. Arad.